

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **M.**, so sídlom v T., proti povinnému **I. K.**, bývajúcemu v T., P.O.BOX X., zastúpenému JUDr. M. A., advokátom v B., o vymoženie **41,16 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 59 Er 467/2007, o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 30. septembra 2010 sp. zn. 4 CoE 366/2010, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 30. septembra 2010 sp. zn. 4 CoE 366/2010 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín uznesením zo 17. júna 2008 č.k. 59 Er 467/2007-12 exekúciu zastavil z dôvodu neúčinnosti exekučného titulu (platobný výmer č. X. z 19. marca 2004 – vyrubenie miestneho poplatku za zber, prepravu a zneškodňovanie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov za obdobie od 1.1.2004 do 31.12.2004), pretože exekúciu na jeho základe bolo možné vykonať len do 31. decembra 2007, kedy uplynula zákonom stanovená trojročná prekluzívna lehota (§ 12 ods. 1 zákona č. 544/1990 Zb. v spojení so zákonom č. 582/2004 Z.z.), na ktorú musel z úradnej povinnosti prihliadnuť.

Okresný súd Trenčín uznesením z 20. augusta 2008 č.k. 59 Er 467/2007-16 súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal, pretože si ich napriek výzve súdu neuplatnil.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie súdneho exekútora uznesením z 11. februára 2009 sp. zn. 4 CoE 18/2009 uznesenie súdu prvého stupňa (o trovách exekúcie) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že z obsahu spisu je zrejmé, že súdny exekútor trovy

exekúcie nevyčísliť v súdom určenej 10 – dňovej lehote. Táto lehota je však procesnou lehotou, ktorej nedodržanie nemôže spôsobiť zánik práva na náhradu trov exekúcie. Vzhľadom na to, že súdny exekútor v odvolacom konaní vykonal procesný úkon – špecifikoval náhradu trov exekúcie, súd prvého stupňa v ďalšom konaní preto o náhrade týchto trov rozhodne.

Okresný súd Trenčín uznesením z 12. júla 2010 č.k. 59 Er 467/2007-32 uložil povinnému povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi Mgr. Ing. I. Š. náhradu trov exekúcie 49,09 € do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Uviedol, že trovy exekúcie platí v zásade povinný (§ 196, § 197 Exekučného poriadku). Výnimočne, z dôvodov uvedených v ustanovení § 203 Exekučného poriadku, môže byť uložená povinnosť zaplatiť trovy oprávnenému. Existencia takýchto dôvodov zistená nebola (oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie v čase, keď pohľadávka prekludovaná nebola). Odmenu priznal súdnemu exekútorovi za čas potrebný na exekúciu (§ 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 288/1995 Z.z.), t.j. za tri účelne vynaložené hodiny á 6,64 € spolu s 19 % DPH (nepriznal odmenu za registráciu a založenie spisu, zaslanie námietok proti exekúcii, vypracovanie faktúry a vrátenie poverenia, pretože ide administratívne úkony, ktorých náhrada je zahrnutá v odmene), za 2 úkony exekučnej činnosti á 3, 32 € spolu s 19 % DPH (§ 14 ods. 1 písm. b/, § 15 ods. 1 písm. a/, c/ vyhlášky č. 288/1995 Z.z.) a za náhradu hotových výdavkov (§ 22 uvedenej vyhlášky).

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie povinného a súdneho exekútora uznesením z 30. septembra 2010 sp. zn. 4 CoE 366/2010 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. Uviedol, že pokiaľ ide o vznesenú námietku zaujatosti povinného voči vec prejednávajúcej sudkyňi JUDr. Eve Vékonyovej, na túto odvolací súd neprihliadol, nakoľko bola vznesená až v odvolacom konaní. Prihliadnuť k nej by prichádzalo do úvahy len v prípade, že by došlo k zrušeniu napadnutého uznesenia. O takýto prípad v danej veci nešlo. Odvolací súd poukázal na to, že z písomného vyjadrenia sudkyne JUDr. Evy Vékonyovej vyplýva, že predmetná vec jej bola pridelená v dôsledku zmeny rozvrhu práce na súde prvého stupňa a následného pokynu predsedníčky súdu č. 3/2009. Vo veci teda rozhodoval zákonný sudca. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie (na Exekútorskom úrade súdneho exekútora Mgr. Ing. I. Š.) 19. júna 2007, teda viac ako 6 mesiacov pred uplynutím trojročnej prekluzívnej lehoty na jeho vykonanie. Pretože návrh na vykonanie exekúcie bol podaný včas, oprávnený procesne

nezavinil zastavenie exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu. Za tejto situácie nie je daný žiadny zákonný dôvod pre to, aby trovy zastavenej exekúcie znášal oprávnený (neboli splnené podmienky pre postup podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Námietky povinného týkajúce sa postupu oprávneného pri doručovaní exekučného titulu, vyhodnotil za nedôvodné. Pokiaľ v iných exekučných konaniach vedených na súde prvého stupňa proti povinnému bola exekúcia zastavená z iného dôvodu, tieto okolnosti nebolo možné v danej veci zohľadniť.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie povinný. Navrhol ho zmeniť tak, že povinnosť nahradiť trovy exekúcie bude uložená oprávnenému. Trval na tom, že trovy daného exekučného konania má znášať oprávnený. Uviedol, že oprávnený pri doručovaní exekučného titulu nepostupoval v súlade so zákonom. Odvolací súd sa jeho doručovaním vôbec nezaoberal a túto zásadnú skutočnosť nevzal do úvahy. Pokiaľ bolo v dvoch konaniach preukázané, že oprávnený opakovane porušil pri doručovaní exekučného titulu zákon, je namieste aj rozhodnúť, že povinnosť uhradiť trovy exekúcie bude uložená oprávnenému. Poukázal zároveň na to, že vo veci nerozhodoval zákonný sudca.

Oprávnený navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu (zrejme omylom uvedené rozhodnutie prvostupňového súdu) potvrdiť.

Súdny exekútor vo svojom vyjadrení uviedol, že keďže exekučné konanie bolo zastavené, nemôže sa k dovolaniu relevantne vyjadriť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu o trovách exekúcie (o trovách konania). Dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak

a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 O.s.p.). V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré vykazuje znaky jedného z tých uznesení, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako uznesenie, na ktoré sa nevzťahuje § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., je nepochybné, že prípustnosť dovolania povinného z § 239 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté vadou vymenovanou v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania

významný, ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie podľa § 239 ods. 3 O.s.p. vylúčené. Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p., ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí. Dovolateľ v danej veci vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. nenamietal a vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

Povinný vo svojom dovolaní uviedol, že v konaní pred súdom prvého stupňa nerozhodoval zákonný sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.), keď po zrušení uznesenia okresného súdu odvolacím súdom vo veci už rozhodovala iná sudkyňa (JUDr. Eva Vékonyová).

Z obsahu spisu je zrejmé, že zmena v osobe zákonnej sudkyne na prvostupňovom súde, bola dôsledkom zmeny rozvrhu práce Okresného súdu Trenčín na rok 2007, vykonanej dodatkom č. 4 pod Spr. 763/2007 (pokyn predsedníčky Okresného súdu Trenčín č. 92/2007 Spr. 813/2007) a v dôsledku zmeny rozvrhu práce Okresného súdu Trenčín na rok 2009 (pokyn predsedníčky Okresného súdu Trenčín č. 3/2009 Spr. 10/2009). V dôsledku tejto zmeny rozvrhu práce bola vec pôvodne pridelená JUDr. Patricii Kepeňovej pridelená JUDr. Eve Vékonyovej (ktorú dovolateľ namietal). Zmeny v rozvrhu práce boli odôvodnené zmenou v obsadení súdu sudcami v zmysle § 51 ods. 4 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Uvedené ustanovenie umožňuje prerozdelenie už pridelených vecí náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov aj v prípade zmeny v obsadení súdu sudcami. Vzhľadom na uvedené dovolací súd považoval námietku dovolateľa, že vo veci nekonala zákonná sudkyňa JUDr. Patricie Kepeňová, ale JUDr. Eva Vékonyová za nedôvodnú. Pre úplnosť sa uvádza, že podľa vyjadrenia konajúcej sudkyne táto sa vo veci necítila zaujatá (č.l. 40 spisu).

Vady konania vymedzené v zhora citovaných častiach ustanovenia § 237 O.s.p. sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci

E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Vzhľadom na námietku dovolateľa, že odvolací súd sa doručovaním platobného výmeru vôbec nezaoberal, dovolací súd skúmal, či rozhodnutie odvolacieho súdu je dostatočne odôvodnené, resp. preskúmateľné (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania.

V predmetnej veci povinný vo svojom odvolaní (tiež v dovolaní) namietal, že oprávnený pri doručovaní platobného výmeru verejnou vyhláškou nepostupoval v súlade so zákonom (teda platobný výmer nemôže byť vykonateľný). Túto odvolaciu námietku krajský súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Ďalej odvolací súd uviedol, že pokiaľ v iných exekučných konaniach vedených na súde prvého stupňa proti povinnému bola exekúcia zastavená z iného dôvodu, tieto okolnosti nebolo možné v danej veci zohľadniť.

Vzhľadom na uvedené treba konštatovať, že krajský súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s námietkou povinného ohľadne doručovania platobného výmeru. Je potrebné skúmať, či platobný výmer bol doručovaný v súlade s príslušnými právnymi predpismi, pretože táto skutočnosť bude mať podstatný vplyv na rozhodnutie o trovách exekúcie a to bez ohľadu na dôvody uznesenia o zastavení exekúcie. Z rozhodnutia odvolacieho súdu vôbec nie je zrejmé, na základe čoho vyhodnotil krajský súd tieto námietky ako nedôvodné.

Odôvodnenie rozhodnutia súdu musí byť zrejmé, jasné a zrozumiteľné nielen súdu, ale aj účastníkovi konania, keďže súd rozhoduje o jeho právnej veci (I. ÚS 241/2007). V posudzovanom prípade dovolateľa to tak nebolo a preto možno uzavrieť, že rozhodnutie odvolacieho súdu vykazuje vysoký stupeň arbitrárnosti. Z práva na spravodlivý proces totiž vyplýva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že (ne)majú význam pre rozhodnutie vo veci samej (porovnaj Krasko c/a Švajčiarsko 1993).

Vzhľadom na vyššie uvedené došlo k porušeniu základného práva dovolateľa na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, resp. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s § 157 ods. 2 O.s.p., § 167 ods. 2 O.s.p., § 211 O.s.p. a tým aj k naplneniu dovolacieho dôvodu uvedeného v § 237 písm. f/ O.s.p., ktorý viedol k dôvodnosti mimoriadneho opravného prostriedku.

Procesná vada podľa ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2011

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

